II. évfolyam. **85. szám.** Vasárnap 1883. julius 22-én.

ELŐFIZETÉSI DIJ, helyben házhoz hordva:
Egész évre . . 8 frt.
Fél évre . . . 4 „
Negyed évre . . 2 „

Kiadó hivatal:
Nadasch, Muzsik és **Partlics** könyv- és könyomdájában a városház-épületben, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden (féliven) **és csütörtökön.**

Szerkesztővel értekezhetni: **naponta délelőtt 11 órától 12-ig.**

ELŐFIZETÉSI DIJ, vidékre postán küldve:
Egész évre . 9 frt — kr.
Fél évre . 4 „ 50 „
Negyedévre 2 „ 25 „

Szerkesztőségi iroda: **Sötét-utcza** s **csendes-utcza sarkán, Hofeneder**-féle házban, hová minden a lap szellemi részét illető közlemény küldendő.
Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések lapunk számára felvétetnek: Budapesten, Lang Lipót és **Schwarz Gyula**, Gizella-tér 3. sz.— **Haasenstein & Vogler**, Dorottya-utcza 11. sz.— **Goldberger A. V.** Váczi-utcza.
Külföldön: Bécsben, Mosse Rudolf I. Seilerstätte N. 2. — **Haasenstein & Vogler**. I. Wallfischgasse Nr. 10. — **Daube G. L. és társa** I. Wollzeile Nr. 12. — **Oppelik A.** I. Stubenbastei Nr. 2. **Dukes Miksa** I. Riemergasse Nr. 12.— **Steru Móritz** I. Wollzeile Nr. 25.— **Rotter és társa** I. Riemrgasse Nr. 13.— **Danneberg** I. II. Czerninplatz Nr. 5.— **Schalek Henrik** Wollzeile Nr. 14.
Hamburgban, Haasenstein & Vogler. — **Frankfurtban** a/M. **Daube G. L. és társa.**

Juristitium Zombor város törvényhatóságánál.

E fölött persze csodálkozni fog a zombori közönség . . .

Pedig nem tréfa dolog az, való, mert mi éppen e város tiszteletreméltó polgármesterének ajkairól hallottuk ezt.

Valóságos juristitium van ott. Azaz más szóval, szünetel a közigazgatási gépezet.

Mi ugyan szentül azt hisszük, hogy ha a belügyminiszteriumhoz sürgönyt menesztenénk ez iránt, nagy ijedelemmel utasitanák el onnan felülről még a lehetoséget is, hogy a törvényhatóságok juristitiumot élvezzenek, — hát még azt, hogy egy város csináljon magának kénye-kedve szerint juristitiumot.

Pedig ugy mondta e város tiszteletreméltó polgármestere, s mi szavaiban nem kételkedünk.

Igaz, rég vettük észre, hogy bizonyos teendők elintézése függőben van, a közigazgatás egyik-másik ügyköre szomoru pangást mutat, — s mi e fölött alattomban siránkoztunk . . . Hal' istennek csakhogy rájöttünk a dolog nyitjára . . . Hát juristitium van igentisztelt polgármester ur? No, azt mi nem tudtuk . . .

És még milyen juristitium! Ilyet nem álmodott még irnok se, a ki pedig örökös juristitiumról álmodozik. Az igazságszolgáltatás juristitiuma nem ismer általános szünetet. Az csak különben is lassudad menetü perek, és sem alperes, sem felperes által nem sürgetett ügyekre terjeszti ki a törvényszünetet. Ellenben városunk polgármestere az e városnál extemporizált törvényszünet mellett sürgős ügyek elintézését nem ismeri.

Azt mondja: „Ne tessék azt nekem mondani, én is tudok annyit, mint akármelyik ember fia, tudom én, hogy mi az a juristitium. Az annyit jelent, hogy két hónapig az a hivatalnok, a ki élvezi, semmit se tesz. Minthogy pedig az árvaszéki referens törvény-szünetet élvez, ennélfogva nincs árvaszék, az árva-ügyek alusznak, s mindaddig, mig a referens haza nem jő, aludni is fognak. Punctum!"

— De kérem átossággal, vannak olyan ügyek, a melyeknek nem tesz jót az a sok alvás, mert mialatt az a két hónapos szunyokálás tart, az érdekelt felek tönkrejutnak. Valjon nem sürgős-e eléggé az az ügy, a melynek késedelme az embereket legsulyosabb zavarokba bonyolitja, a melyek gyors elintézése egy családot ment ki az örvényből.

„Nem — válaszol városunk tiszteletreméltó polgármestere — juristitium van s a referens mulat!"

Mi tettünk ugyan lépéseket az iránt, hogy e juristitium folytán egyes emberek ne legyenek végromlásnak kitéve, s hisszük, hogy a juristitium, — mely nem a törvényhatóságok okáért van, — itt nálunk megszünik.

Talán sikerül azt elérnünk, hogy a legsürgősebb ügyek a referens távollétében is referenset találjanak . . . Ámbár sajnà, be kell másrészt ismernünk, hogy ott, a hol nem lebeg a törvény betüje a hivatalnok szemei előtt, és sok más nyomósabb és fontosabb rá nézve, mint az igazság, ott hasztalan az erkölcsi pressió . . . Mert ha eleddig csak aludt az ügy, s még volt remény, hogy fölébred, akkor ezután agyonüttetik, hogy föl se kelhessen többé. Azaz, hogy agyonüttetnék, ha nem volnának magasabb forumok, a hol ismét föltámaszthják azokat.

A közönség bizonyára érdeklődéssel fogadná, ha egy-két ilyen alvó s nagyobb épülés okáért egy-két ilyen agyonütött ügyet szellőztetnénk.

Hivatásunk ez s hovahamarabb lesz alkalmunk ilyeneket bemutatni.

Odáig pedig vegyék tudomásul városunk polgárai, derék és tiszteletreméltó polgármesterünk szavait, hogy: **Zombor város törvényhatóságánál juristitium van!**

Tisztképző tanfolyam a Ludovika-akadémian.

(Uj növendékek fölvétele.)

(Folytatás.)

4. A felvételi vizsga kezdete.

A felvételi vizsgák a Ludovika akadémia helyiségeiben folyó évi szeptember hó 25-én kezdődnek s szeptember hó utolján végleg bezáratnak.

Szept. 29-ike után rendes felvételi vizsgák többé nem tartatnak, ennélfogva az addig még meg nem jelent pályázók a felvételhez való igényüket elvesztik, hacsak rendkivüli körülmények által okozott elmaradásukat nem igazolhatják.

Minthogy a felek érdeke hozza magával, miszerint pályázó fiaik a felvételi vizsga sikeres letétele után az akadémiába azonnal felvétethessenek, a felvételi vizsgák pedig a fenforgó viszonyok közt a fentebb emlitett határidő előtt meg nem kezdhetők: figyelmessé tétetnek a szülők, hogy pályázó fiaikat a polgári tanintézetek valamelyikébe az 1883/4-iki iskolai év elejével kezdődő első tanfolyamra felvétessék, oly célból, hogy a felvételi vizsgán esetleg visszautasitottak tanulási pályájukat akadály nélkül folytathassák.

Az utazási költségeket a pályázók szülői (gyámgondnokok) kötelesek viselni.

Az állami helyekre pályázó tisztek és honvédek, illetőleg katonai hivatalnokok fiaiért az utazási költségek csak azon esetben térithetők meg, ha a szülők (gyámgondnokok) vagyontalanságukat hitelesen kimutatják és a megtéritést folyamodványukban különösen kérelmezik.

Mielőtt pályázó a felvételi vizsgára bocsáttatnék, az intézet orvosa által ujolag megvizsgáltatik s azon esetre, ha a vizsgáló intézeti orvos és a bizonyitványt kiállitó orvos véleménye eltérne: az I-ső honvédkerületi parancsnokság törzsorvosa által eszközlendő felülvizsgálatnak leend helye. A felülvizsgálat folytán alkalmatlannak talált pályázók visszautasittatnak.

5. A felvételi vizsga eredménye és a felvétel.

A beérkezett s szabályszerüen felszerelt folyamodványok alapján, felvétel végett első sorban azok fognak kijelöltetni, kik érdemesültebbeknek találtatnak.

Ezek szintugy, mint az alapitványosok által bemutatottak, a felvételi vizsgára leendő megjelenésre fel fognak szólittatni.

Megfelelő számu pályázók másodsorban szintén ki fognak jelöltetni s előjegyzésben tartatni, oly végből, hogy azon ifjak helyett, kik a felvételi vizsgát sikerrel le nem tették — vagy az ugyanazon évi december hó végéig mutatkozó fogyaték pótlása végett — esetleg a fölvételi vizsga letételere december hó végéig (melyen tul utólagos felvételnek helye nincsen) behivathassanak. Az emlitettek közül utólag vizsgára be nem hivottak a következő évben ismét pályázhatnak, a mennyiben a felvételi feltételeknek megfelelnek.

A pályázó felvétele csakis a felvételi vizsga sikerrel kiállásának feltétele alatt eszközöltetik, s a felvételi vizsga alól felmentésnek helye nincsen.

Minthogy a felvétel, a felvételi vizsga eredményétől függ: a vizsgáló bizottság által a felvételre „alkalmatlannak" minősitettek e körülményről azonnal értesittet-

A „Zombor és Vidéke" tárczája.

Változás.

Miért dúl annyi kin a kebelben,
Miért is él a földön gyötrelem;
Miért van élet, ha nincs benn öröm,
S nem látni át a végtelen ködön?

E végtelen ködben jártam én
Öt hosszu évnek bús történetén,
S mig komor felhők álltak megettem,
Én csak mindig azon merengtem:

Miért hogy sehol egy zöldellő oáz,
Hova csak szemem néz, lelketlen váz?
Nem felel senki, még a visszhang is hallgat,
Vajh hol találjak én beszédes ajkat?

Ledéren, csapongva udvaroltam én,
Száz nőnek hüséget, szerelmet esküvém,
S mig az egyik nevetett, s a másik zokogott,
Én tovább sinlettem csak a robotot.

Ellebbent ajkimon sok forró vallomás,
Szelid, mint kályhatüz, s izzó, mint parázs,
S kis vártatra kialudt a tüz,
Multamhoz már csak az emlék füz.

Száz nőnek szerelme sokáig zaklatott,
S nem öntött szivemre enyhitő balzsamot.
Ez a sziv oly hevvel tudott csak szeretni,
Hogy előbb-utóbb nem maradt belőle semmi.

Pihenni tért e háborgó kebel,
Bebocsátásért hiába esdekel,
Érzemény, hit, remény, vágy és szenvedély,
Zuzott szivem többé már semmit se remél.

Férfivágyak, nagyratörő tervek,
Keblemben már többé nem élednek,
S ki dusgazdag valék érzelmekben,
Im egyszerre földönfutó lettem.

Mit ért nekem a lány égő szerelme,
Ha mámorba fultunk egymást ölelve,
Hamis a csók, csalfa a lány mosolya,
Szenvedélye: gonoszszivü mostoha!

És most, hogy veled találkozám,
Te szende, bájos, földfeletti lány,
Zord tél után visszatért a kikelet,
Ujra élek, ujra érzek s szeretek!

Tiéd vagyok, tiéd lelkem, mindenem,
Szerelmednek bensőségét elhiszem,
Elhiszem, mert nem csalhat meg, reménylem,
Egy égő köny — menyasszonyom szemeben!

Bárczi Géza.

Radicsevits Branko.

Legyen a mai nap egy költő emlékének szentelve. Egy népnek, ki a szabadságot istenti ugy, mint a magyar nép is, költője az, kinek emlékéről e rövid sorokban megemlékezünk. Ki szivének érzelmeit tisztán, hamisitatlanul zengi el, megérdemli tőlünk e kegyeletet. Radicsevits Branko szerb költő; versei tagadhatlanul ezt hirdetik; de a hol fölemelkedik a Parnassusra: ott mindenkit meghat. Dalai a sziv mélyéből fakadnak és a sziv hurjait reszkedtetik meg. Danicsits ezeket irja felőle: „ugy vélem, hogy a mai napig egy tanult szerb sem dalolt ugy, mint Radicsevits", s versfüzetéről azt mondja: „e könyvben a nyelvezet oly tiszta, mint — a könny." Egy másik ismertetője irja: „Radicsevits a sziv s az ifju ábrándok költészetének legillatosabb virágai közé nyult, dalai lyraiak s legtöbbször szépséggel teljesek."

Radicsevics 1824-ben ujvidéki apától a szlavoniai Bródban született. Anyja Mihajlovits Rosa, vukovári születésü volt. Nagybátyja István Mihály fejedelem alatt 1842-ben igazságügyminisztere Szerbiának. Elemi iskolait Zimonyban, a gymnasiumot Karloviczon, a philosophiát Temesvártt végezte. Azután előbb jogot hallgatott, majd 1851-ben orvosi pályára lépett s mint ilyen halt meg Bécsben 1853-ban. Eltemetve volt a bécsi a. marxi temetőben. E temetőben a szerb irodalomnak több jelese aludta örök álmait; itt pihent Radicsevits is az ő ifju reményei és vágyaival. E temetőt most beszüntetik. Kinek mi kedvese volt itt, igyekezett megmenteni. A kegyelet érzete hatalmas erő s halhatatlanságot biztosit. A szerb költészet emez ifju, érdekes alakja is annak köszönheti, hogy mai nap a hajó oda szállitja tetemeit, hol életében vágyai keltek, a kis „Sztrazsilovo" hegy völgye ölébe; annak köszönheti, hogy a dal árja ott veszi körül porladozó csontjait, hol agyában a teremtő erő megkezdé hatalmát. Egy szép költeményének a „Diákok bucsu"-jának „kolo" része dr. Pacu által zenesitve fog az egybegyült dalárok ajkáról hangzani kataphalkja körül.

E dalában van az a két sor, mely sirirata volt:

Sokat akart és sokat megkezde,
Jött a halál és öt elseperte.

Mik voltak vágyai, mit akart? — Sirja fedi. Életirója azt mondja: utazni vágyott Kossovo mezőre, hol a szerb dicsőség elhomályosult. Ezt akarta megénekelni.

A magyarországi 1848—9-iki vihar költeményeiben nincs érintve — legalább a mennyire én ismerem — nincs. Költeményeinek száma 46 darab s kis octávban 352 lapra terjednek. Versei eddig hat kiadást értek.

Alljon itt egy költeménye: „kis leány a kutnál" mutatóul:

Hogy az este voltam itten
És vizecskét meritettem,
Jött egy ifju sötét szemü,
Délceg lovon, lépte könnyü.
Üdvözölvén szóla hozzám:
„Adj egy italt kedves hugám."
Óh e szavak — édes nyilak —
A szivemen átnyilaltak,
Felugrottam, hozzá mentem
Korsóm néki felemeltem.
De kés rezzen, korsó esik,
Két vagy három részre törik.
A cserepe most is itt van . . .
De a kedves ifju hol van?
Nem bánnám, csak ismét jönne,
Ha e másik is eltörne.

Az egyszerüség bája, az érzelem mélysége, a hangulat teljessége jellemzi. A kegyelet adója indokolt.

nek, kérvényeik, mellékleteikkel együtt, rövid uton visszaadatnak.

Az alkalmasoknak talált pályázók szülői (gyámgondnokok) a felvételi vizsga eredményéről oly figyelmeztetés mellett fognak értesitettetni, hogy a felvett növendékek szeptember 30-ig az akadémia igazgatóságánál okvetetlenül átadandók, esetleg a vizsga letétele után azonnal is az intézetben hagyhatók.

6. Az alapitványi helyek betöltése.

Az alapitványi helyek nem nyilvános pályázat utján, hanem az illető jogosult felek által bemutatott s a felvételi vizsgán képesitettnek talált ifjak közül fognak betöltetni.

A folyó 1883—84 évben betöltendő magánalapitványi 30 helyre nézve a bemutatási jogot a következő hatóságok s magánfelek vannak hivatva gyakorolni:

1. A gróf Buttler-féle alapitványra: Pestmegye 2 növendéket, Ungmegye 2, Hevesmegye 2, Nógrádmegye 2, Biharmegye 2, Borsodmegye 2, Szabolcsmegye 1, Gömörmegye 1, Zemplénmegye 1, Abaujmegye 1, Tornamegye 1, Beregmegye 1 és Ugocsamegye 1 növendéket.

2. Debrecen város alapitványára: Debrecen város 1 növendéket.

3. Gróf Elcz-féle alapitványra: Elcz gróf 1 növendéket.

4. Gróf Festetich-féle alapitványra: Gróf Festetich Tasziló 1 növendéket.

5. Báró Rudics-féle alapitványrá: Báró Rudics József 1 növendéket.

6. Szabadka város alapitányára: Szabadka város 1 növendéket.

7. Gróf Zichy-féle alapitváuyra: Gróf Zichy Ferencz 1 növendéket.

8. Gróf Beleznay-féle alapitványra: Gróf Beleznay 1 növendéket.

9. Pest város alapitványára: Pest város 1 növendéket.

10. Batthányi-féle alapitványra: Gróf Zichy Károly örökösök 1 növendéket.

11. Gróf Batthányi Jankovics-féle alapitványra: Jankovics László 1 növendéket.

12. Gróf Festetich Pál (Déghi) 1 növendekre nézve szintén gyakorolja a bemutatási jogot s az ekként betöltendő hely a bevezetésben emlitett 10 dijmentes hely közé tartozván, ellátási költségei a kincstárból fedeztetnek.

Hogy mind az 1883/4-iki, mind pedig az azután következő tanévekben a jogosult alnpitványosok, a tényleges állományn tisztképző tanfolyam első (esetleg második) osztályába leendő felvétel végett hány pályázót fognak bemutathatni, különös értesitéssel fog tudtokra adatni.

Ekhez képest mindazon pályázók, kik magánalapitványi helyre kivánják magukat felvétetni, szabályszerüen bélyegzett és felszerelt kérvényüket a fentebbi pontok alatt megnevezett s a bemutatási jog gyakorlására hivatott közhatóságokhoz, illetőleg magán felekhez tartoznak benyujtani. (Folyt. köv.)

Kivonat

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1883. évi julius 18-án tartott rendkivüli közgyülésének jegyzőkönyvéből.

Tárgyaltatott a Nagym. magy. kir. Belügyminister urnak f. é. 40485 sz. a. Budapesten kelt körrendelete, melyben értesiti a törvényhatóságot, hogy alsó Egyptomban a cholera járványosan ütött ki, s jelesül Damietteban már nagyobb kiterjedést nyert.

Habár remélni lehet, hogy ugy magában a járvány által meglepett országban, valamint a tengeri hatalmak részéről tett szigoru ovintézkedések folytán sikerülni fog a járványnak Europába való áthurczoltatását megakadályozni, s hogy a monarchiánk tengerészeti hatósága részéről már eddig is tett, és a szükséghez képest még ezentul is teendő erélyes ovintézkedések által hazánk területéről a nevezett járványos betegséget távoltartani sikerülend mind a mellett különös tekintettel a járványnak a jelen melegebb évszakban való könnyebb tovaterjedhetésének lehetőségére a gondos elővigyázatot szükségesnek tartja arra nézve, hogy azon nem remélt esetben, ha a járvány hazank határához közeledik a hatóságok a gátló s óv rendszabályok megtételére nézve készületlenül ne álljanak.

Ehhez képest a törvényhatóságot több rendbeli intézkedés megtételére felhivja, melyek már előzetesen a fenjelzett kórnak felmerülte előtt is azonnal életbe léptetendők.

Ezzel kapcsolatosan tárgyaltatott a városi tanács által beterjesztett törvényhatósági közegészségügyi bizottságnak az óvintézkedések körüli véleménye.

V.

A magas ministeri körrendelet és a közegészségügyi bizottság véleménye alapján a következők határoztatnak.

1. A házak előtti járdák naponta egyszer reggeli órákban a lakók által leseprendők és megöntözendők, a közterek és utczák ezen kiveteles időszakban minden másodnapon éjjeli órákban söprendők.

2. Az általános fertőtlenités elrendeltetik, és tekintve, hogy a czél biztosan csak akként lesz elérhető, ha a fertőtlenités hatósági közegek által eszközöltetik, utasittatik a városi tanács, hogy a város terjedelméhez képest szükségelt fertőtlenitő szerek, beszerzéséről gondoskodjék, azokat az egyes háztulajdonosok közt szétosztatván, kellő ellenőrzés gyakorlandó, hogy a kiosztott fertőtlenitő szerek az elrendelt czélra felhasználtassanak, a felmerülendő kiadásokat a háztulajdonosok az elhasználandó szerek arányában megtéríteni tartozván.

3. Miután kétségtelen, hogy a város belterületén különösen üzletszerüleg gyakorolt disznó nyilalás a nagy foku büz terjesztése miatt, — ragály terjedését leginkább előmozditja; a város belterületén létező hizladák 14 nap, az az folyó évi julius hó végeig kiüritendők.

Tekintve Zombor városának sajátlagos viszonyait minden háztulajdonosnak megengedtetik saját használatára legfelyebb öt db disznót hizlalni.

4. A belváros nagyrészét körülövedző vizlevezető nagy árok hasonlókép büzt terjesztő lévén, tekintve azonban, hogy tartalmának a jelen meleg évszakbani bolygatása inkább káros következményü lenne, annak egyes büzhödt helyei fertőtlenittessenek.

Miután a tapasztalás kétségtelen igazolja, hogy ezen árokba a büzt terjesztő anyag főleg annak hosszában fekvő egyes magán házakból benyuló földött házi csatornákból származik; tekintve hogy az eső, vagy más tiszta viz levezetésére ezen földalatti csatornákra általjában szükség nincs, jövőben ily csatornák bevezetése eltiltatik, a jelenben fennállók pedig a legrövidebb idő alatt betömendők.

5. Kiváló gond lévén forditandó a városi vágóhid, sörház, mészárszékekre és gyepmesteri telepre, utasittatik a tanács, hogy ezeknek fertőtlenitésére és tisztántartására a leghatályosabban intézkedjék.

6. A városi rendőrség szorosan foganatositandó, s az éretlen gyümölcs, romlott halak, állott hus, és egyéb egészségellenes élelmi szerek árulása hatályosan megakadályozandó.

7. Mind a mellett, hogy ezen kórnak az egész országban eddigelé legkisebb nyoma sem észleltetett, utasittatik a tanács, hogy azon esetre, ha a kór bármily körülménynél fogva mutatkoznék: föl nem tünő módon, s a nélkül hogy a lakósság szükségtelen rémülésbe vagy ártalmas izgalomba ejtesség, a netán mutatkozó ezen betegségben szenvedőknek kellő elhelyeztetése, ápolása s akadálytalan orvosi gyógykezelése iránt gondoskodjék, s akként intézkedjék, hogy a szükség felmerültével e részben zavar vagy hiány elő ne állhasson.

8. Utasittatik a tanács, hogy a kór kiütését, sőt az egyes eset felmerültét is, ha ez kellőkép megállapittatott, haladéktalanul a Nagyméltóságu magy. kir. belügyminister urnak táviratilag jelentse fel.

A midőn a fent elősorolt intézkedéseknek a legnagyobb erélyel és szigorral leendő foganatositása a tanács utasittatik, mivégből a felmerülendő költségek fedezésére szükségleudő pénzösszeg a házi pénztárból folyóvá tétetik: felhivatik egyszersmind, hogy szükségesetére járvány bizottságokat alakitson, melyeknek figyelme a Nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak a járványos cholera tárgyában 1871. évi september 14-én kiadott utasitásban foglaltakra iranyzandó.

Végre a jelen határozat elleni fellebbezés csak is birtokon kivül engedtetik meg.

Mely intézkedésről a Nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter ur értesittetni rendeltetik.

Kiadta **Athanaczkovits György**
főjegyző.

HIREK.

Kinevezés. Dr. Haynald Lajos kalocsai érsek-bibornok úr ő eminenciája, Baja város hitelemzőjének Fonyó Pál úr helyébe Sarffenberger Adám kalocsai egyházmegyei áldozárt nevezte ki.

A zombori önkéntes tüzoltó egylet ma vasárnap d. e. 10 órakor közgyülést tart a Vadászkürt nagy termében.

Ujmisés. Buday Gerő, ujonnan fölszentelt lelkész — Buday József pénzügyi tanácsos és bácsmegyei kir. adófelügyelő fia — ma fogja a zombori róm. kath. szentegyházban első szentmiséjét a Mindenhatónak bemutatni.

A fogyasztási adók. A bor, hus cukor és sör fogyasztási adónak 1884. évre s feltételesen az 1885. és 1886. évekre való biztositása az év második felében lévén eszközlendő, a pénzügyminiszter felhivja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a tárgyalásokat haladéktalanul inditák meg. A tárgyalások mind e fogyasztási adókra nézve egyidejüleg és oly módon veendők foganatba, hogy lehetőleg együttesen egy megváltási vagy bérleti tárgyként biztosittassanak. A pénzügyminiszter konstatálván, hogy különösen a cukor és sörfogyasztási adó eddigi eredménye, a tényleges fogyasztási viszonyoknak meg nem felelt, szigoru utasitásul adja a pénzügyigazgatóságoknak, hogy az adatokat a vasutak és gőzhajóknál ne csak pontosan beszerezzék, de érvényitsék is.

Bács megye 1884. évi irodai, ruházati, fütési, világitási és egyéb szükségletei szállitásának biztositása czéljából f. évi szeptember hó 3-án d. e. 9 órakor a megye székház termében árlejtés fog tartatni.

Mi ujság a szomszédban?

(Olyan kirándulási tárcza-féle, a melyben elmondatik: hogyan néztem el a szomszéd megyébe; hogyan gondoskodott a jó isten arról, hogy a h—iaknak legyen egy esztendőre való jóizü pletykájok; hogyan veszett össze Aeskulápnak két képviselője egy jó falaton. stb.)

„Das Reisen, das Reisen!“ mondta valahol valaki valamikor. — Nincs is ennél nagyobb gyönyörüség! Ha mindjárt csak egyik háztól a másikig is, csak utazni! A mi ugyan a távolságot illeti, hát bizony elég messze voltam innenhazulról, a mit onnan is lehet megitélni, hogy négy nap alatt nem kevesebb mint következő változatokban tettem meg az utat oda és vissza. Először is jó kocsin, jó lovon 2 és fél óráig elmélkedtem az utazás gyönyörei fölött, azután vasuton teljes 3 óráig hallgattam egy visitó gyerek konczertjét, a kit a kedves mamája látogatóba vitt nagyszülőihez. (Na, gondoltam, lesz ez előadás a nagypapáéknál, ha az egész uton igy gyakorolja!) Kiszálltunk! Megint csak diszes hintón repültünk be abba a kedves kis faluba, a hol nemcsak derék, szeretetreméltó háziasszony, de pompás ebéd is várt.

Megebédeltünk, miközben a tiszteletünkre meginvitált hölgyek egyike — tisztességes kávé-nénike — feltalált egy igen izléses pletykát.

H. falván vasut is van. Ezt előrebocsátom, minthogy ezeket megtudván, egy csöppet sem fognak kedves olvasóim csodálkozhatni a fölött, a mit még elmondani akarok: hogy ugyanott egy állomásfönök is volt. Ez magában véve még nem olyan igen nagy szerencsétlenség, mert hát ez mindenütt igy van s mégis megtartják az állomások rendes kinézésüket. Amiről gyakran a fönökök épen nem tehetnek s őket az uralkodó rendért senki sem vonja felelősségre. Tehát azon körülmény, hogy H. falván állomási fönök is volt, nem tartozott ama szerencsétlenségek közé, melyek miatt az emberek zúgolódni szoktak a sors ellen. Hanem volt annak egy igen csinos, hozzá teljesen illő ifju neje, a kit szerelemből vett volt nőül, s a kit hasonló meleg vonzalom füzött hozzá. No még ezért sem kell kétségbe esni! Hiszen jó az isten! Majd csak megsegiti azt a szegény fönököt. „Egyik kezével ver, másikkal ald“, meg azután: „Isten adta, ő elvette!“ stb. Hiszen még erre is akad vigasztalás. De hát volt H. falván erdő is. No, ha már az Isten verni indul, még ezzel sem éri be. Pedig annyit bárki megenged, hogy egy falura nézve egy állomás, meg egy főnök még csak kis miska, meg a szép asszony is elég baj annak, a ki nem érdemli, más még egy erdőt is teremteni oda, a hol egy főnök, meg szép neje laknak, pláne egy olyan erdőt, a mely tehetetlenségében még erdészre is szorul: ez már olyan dolog, melyet elnézhetnénk valami fiatal pajkos Istennek, a ki még nem forrta ki magát. Hiszen hányszor mentegetik ezzel majomszeretettől áradó anyák fiaikat, ha a mogorva „papa“ nem hajlandó a studiosus ur gazdag számláját kiegyenliteni.

De hát az öreg Istentől, ki már élemedettségénél fogva tapasztalhatta volna, hogy egy állomás-főnökre nézve, ha szép neje van, még akkor is veszélyt hozhat egy erdő, melynek erdésze van, ha ez az erdész már nem is volna valami nagyon ifju s ha ez a nő mindjárt szerelemből választotta volna is férjét.

No de H. falván erre senki sem gondolt. Maga a főnök legkevésbé. Egyszer azután kedves élete párja utra készült valami fürdőre. Az orvos, kire szintén visszajövünk még, azt tanácsolta férjének, hogy küldje el nejét, mert annak árt ez a falusi mocsárlég. A jó férj tőle telhetőleg iparkodott rábeszélni nejét, ki vonakodott gyöngéden szeretett uracskáját oly hosszu időre — egész álló 4 hétre — elhagyni. Hogy is lehet egy orvos olyan kőszivü ilyet kivánni!

Nem, ha mindjárt utolsó nyarát élné!

A férj kétségbe volt esve. Hősies elszántsággal rántotta ki magát a dilemmából, mely egyfelől drága neje egészségének koczkáztatása, másfelől egy négy heti egyedüllétből állott. Egy perczig sem ingadozva, az egyedüllétet választá. Igen nyájas olvasónő! Helyesen cselekszel, ha ezt megjegyezve megtanulod, hogy mégis van gyöngéd, szerető, önfeláldozó férj!

Ne feledkezzél meg róla, hogy a böcs a füszáltól is tanul, és ne csodálkozzál, hogy még az én tárczámból is szedhetsz igazságot. (Egyéb ugy sincs benne.) De térjünk vissza a derék férjhez. (Adjon Isten neked is olyat!) Azt eszelte ki, hogy majd elküldi rábeszélöül az erdész urat, a ki — mint jámbor agglegény — nagy hálára kötelezettje volt a menyecskének a sok kellemes órákért, melyeket még kellemesebb vacsorák társaságában szerzett neki.

„Milyen derék asszony“, gondolta gyakran a jó férj, midőn nejét kedélyes csevegésben látta az „unalmas erdészszel“, mint az asszonyka szokta volt nevezni: „még ezt is megteszi kedvemért, minthogy tudja, hogy az erdész régi jó barátom.“ Ezt a rábeszélőt végső segély gyanánt küldte nejéhez, nem remélve semmit — csupán lelkiismeretét kivánva megnyugtatni azzal, hogy megpróbált mindent, a mit lehetett.

Mennyire elbámult, midőn az erdész ragyogó arczczal lépett eléje, közölve vele, miszerint neje — azon föltétellel — hogy ő maga (az erdész) folyvást örködni fog a szalmaözvegy jólete fölött — kész a fürdői utra.

Hálás kézszoritással jutalmazva barátját — kinek hite szerint neje életét köszönheti — nejéhez sietett a csodálatos eredményt constatálandó.

A nő elutazott. Férje könnyes szemekkel maradt vissza. Hét mult hét után s levél nem jött. Az erdész és a fönök naponta kétszer étkeztek együtt a fönök házánál s már nem birtak szavakat adni a nő hallgatása fölötti csodálkozásuknak. (Folyt. köv.)

Szemző István földbirtokos Zomborban, a Zombor városa által bérbeadott vadászati jogot 6 évre kibérelte.

Falcione Nán or. Lalosscvits János, Vargha Gyula, Rohacsek Károly, Stettner László, Mikits János, Rudnay Béla, Duor Ödön, Bohner Jakab, Herepey Árpád, Schön Rezso, Strasser Samu, Kusznyák Samu, Wasitschek János, mindannyian a br. Dopfner 23-ik sorezredbeli hadnagyok, a magy. kir. honvédséghez lettek áthelyezve.

A szerb költő Radicsevits hült tetemei f. hó 21-én szállittattak Ujvidékre a vasuton s ma már hajóval tovább szállitandják Karlóczára.

Haladunk! Péntekeu e hó 20-án esti 10 órakor az utczákat seperték, nagyon helyes, hogy ezen módot végre nálunk is élethe lepteték, és beszüntették a nappali seprést e tikkasztó hőségben, meglehet, hogy ha igy tovább haladunk, az utczák ontózését is foganatosítják. Csak előre!

Követésre méltó példa. Spitzer Benő bajai nagyiparos Ernő nevü kiskorú fia vezetéknevének „Ormos“-ra leendő magyorositása iránt folyamodott az illetekes hatósághoz.

Kitüntetés. Arvai András bajai illetőségü dunagőzhajótársulati matrózuak a mult évi szeptember hó 23-án. Ezék mellett történt vasuti szerencsétlenség alkalmával szerzett érdemeiért a magyar kir. kormány elismerését nyilvánitotta. Jankovich Aurel főispán úr az elismerő okmányt kézbesités végett áttette a polgármesteri hivatalhoz.

Necrolog. Deák Szaniszló ritka jellemü, átalánoson tisztelt és szeretett jegyző, s a jegyző-egylet alelnöke f. hó 19-én késo esti órákban hüdés következtében hirtelen kimult! A végtiszteleten a megyei főispán, alispán főjegyző, és nagy számú tisztviselők a központból, és a környék értelmisége vett részt. Béke hamvaira!

A gákovai eset. A csendorök által Gákován elkövetett brutalitás, mint lapunk mult számában is emlitettük, nagy port vert fől az illetekes közegek előtt, s a vizsgálat minden irányban meg lett inditva. Tévesen lett azonban közleményünkben fólemlitve, hogy a gákovai előjáróságnak is része lett volna a gonosz intenczióban. Újabban arról értesitenek bennünket, maguk az érdekeltek, hogy sem az előljáróság, de főleg Radimeczky Ferencz községi jegyzo ur egyátalán nem birt tudomással az egész esetről. Ezzel kapcsolatban meg kell emlitennünk, hogy Radimeczky Ferencz ur a község intelligens és müvelt jegyzője nemcsak, hogy efféle antisemitikus hajlamokkal nincs felruházva, de ellenkezőleg számtalan izben megmutatta, hogy ott, a hol a felebaráti szeretet s a hivatali kötelesség gyakorlása forgott szóban, különbséget nem ismert zsidó és nem zsidó között. Gákova község valóban büszke lehet jegyzőjére, a ki ez állásában egyesiti magában mindazon nemes és szép tulajdonságokat, melyek egy község folvirágzásának oly hathatós tényezoi szoktak lenni. Reszánkról ezeket örömmel konstatáljuk.

Bácsmegyében állomásozó 4. 5. és 6-ik számu honvéd zászlóaljakhoz a következő közös hadseregbeli hadnagyok lettek áthelyezve, nevezetesen: Sárfy Gyula a 38. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Szigeti József a 38. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Kacziány Géza a 38. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Susich Károly a 39. sz. gyalog-ezredtől a középbácskai 5-ik, Legányi Károly a 44. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Schaub Ottó a 44. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Koch Bernát a 46. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Kutasi Radisics Jenő a 46. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5-ik, Dobó Imre a 46. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Rakitá Ödön a 46. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Dani József a 46. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5-ik, Saly Ágoston a 48. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Zsigmond Ernő a 60. sz. gyalog-ezredtől a közep-bácskai 5-ik, Matavovszky Béla a 60. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Greguss Imre a 60. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Küffer Béla a 60. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5-ik, Jungen László a 61. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Rodziewicz József a 62. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Bakos Imre a 62. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, dr. Rieger Alfréd a 64. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5-ik, Novák Bertalan a 85. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5-ik, Handtuch Gyula a 65. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Kolacskovszky Szilárd a 65. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5-ik, Steinhausz László a 66. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Horvath Ákos a 66. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5-ik, bedői Markos György a 66. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Münnich Aurél a 67. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, Palecsko Péter a 67. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5-ik, Glasner Antal a 67. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik, Soováry Ferencz a 67. sz. gyalog-ezredtől az észak-bácskai 4-ik, mihálfi Mihálffy Győző a 67. sz. gyalog-ezredtől a közép-bácskai 5 ik, Dobais Arnold a 68. sz. gyalog-ezredtől a dél-bácskai 6-ik honvéd-zászlóaljhoz.

Tüz. Pénteken hajnali 1 órakor a vészharang kongása tüzet jelzett a szivarczi-uton, hol ket ház lett a lángok martaléka; daczára annak, hogy a tüzoltók szeretvényeikkel késön érkeztek, dicseretes működésük és fáradozásuknak sikerült a tüzet lokalizálni. Vizhiány (mint rendesen) most is volt. A fóparancsnok — parádés kirukkolás rendezve nem léven — távol volt. Mint értesülünk, a leégett házak biztositva voltak.

Rott Teréz k. a.-t. Budapesten eljegyezte Schäffer Fülöp Kuláról.

Pausits Dániel szabadkai illétőségü budapesti lakos saját valamint Árpád, Emil, és Mária nevü kiskoru gyermekeinek nevét „Jánosi“-ra változtatt.

Nepvándorlás volt a mult napokban az apatini utczán, a népség a városi kórházhoz sietett, azon hir volt elterjedve, hogy egy asszony mellén kigyók szopnak, erre voltak kivánesiak, de csalódtak, mert ámbár 20—50 kr. belépti dijt igértek, az ajtók zárva maradtak, és az egész mende-monda vak lármának bizonyult.

Hymen. Török János puszta-borsódi közbirtokos f. hó 21-én esti 5½ orakor vezeti oltárhoz a bájos s müvelt lelkü Dolucsán Mari kisasszonyt. Sok szerencsét!

Kolluthon egy fiu lebukott a kéves szekérről és fejét szerte zuzta s Gákovára vitték, Felchl Antal állitólag ügyes kuruzslóhoz gyógykezelés végett.

Savanyu József körözik. A hires zalamegyei betyár országszerte való körözése iránt már megtettetek az intézkedések. A sokat emlegetett betyár, a nyomozó levél szerint, közép erős termetü, hajlott alaku, gesztenyehaju, lekonyult vörosbarna bajuszu, szeplős, hímlohelyes arczu, hangja nőies, vékony, arcza és szája rendes, száján forradásos sebhely, ruházata változó. Szabó, cziepész, pinczér és mészáros mesterségekhez is ért; beszél magyarul, németül, tótul és horvátul.

CSARNOK.

Semita — antisemita.

— Semitikus antisemitismus. —

Mióta föltalálták azt az archimedesi pontot, melyről a világot sarkaiból ki lehet forditani, t. i. a nyiregyházai megyeház termét, melyet megtettek törvényszéki teremmé, azt a publikumot, melyet megtettek biróvá, a birót, a kit megtettek publikummá, a vádlót, a kit védővé, a védőt, kit vádlóvá, az ügyvédet orvossá, s az orvost ügyvéddé, a tanut szakértővé, a szakértőt tanuvá, a fiut, ki bevádolja az apját s az anyát, a ki bevádolja a lányát, a nem kinzottat, a ki azt hazudja, hogy kinozták, a kinzottat, a ki azt hazudja, hogy nem kinozták, tetejibe meg fölfedeztek egy szerencsétlen hullát, a kinek a szeme a szakértőknek piszkos barna, Barynak szép fekete, az eszláriaknak még sötétkék s egynek-másnak savószinü, szürke s zöld, a kiben száz ember Solymosi Esztert látja s ugyanannyi egy olyan hölgyet, a ki passe par tout s a kit a feje bubjától le egészen a körme feketéjeig össze-vissza bonczolgatnak, s mondanak róla annyi jót, hogy még Solymosi Eszter is megsokalland, másrészt meg ugy sértegetik a becsületében, hogy még ha valósággal affféle világ csufja lett volna, se türné el becsületsértési pör nélkül, s mutogatják, vizitálják, hogy még a hulla is elszégyenli magát, azóta nem csoda, hogy az emberiség is két rettenetes nagy táborra szakadt, melyek között se vallási, se nemzetiségi, se nyelvi, se születési, se faji, se nemi, se müveltségi különbség nincs, mert azok mind elenyésztek, vagy jobban mondva két ellentétes fogalomban egyesültek, tudniillik az egyik a semiták tábora, a másik az antiszemitáké . . .

Ilyen két hadsereget még nem látott szemközt a világ! Ilyen elkeseredetten még nem harczolt hadsereg hadsereg ellen! Ilyen fegyverrel még nem vivtak ellenségek! Ilyen ütközetek még nem estek soha!

A világtörténelem ismer népvándorlási harczokat, keresztes-háborukat, öröködési csatákat, hazai villongásokat, pártoskodásokat, forradalmakat stb., stb.

De hogy az emberiség ugy a mint a czivilizácziő évezredes tisztitó tüzéből a XIX. szazadig kikerült, egyszerre két pártra szakadjon, s élet-halálra viaskodjon egy kétes eszméért, egy homályos vágyért, egy álomképért, egy láthatatlan fantomért, melyet az egyik fél semitizmusnak, a másik antiszemitizmusnak nevez, melynek nincs positiv czélja, nincs phisikai misége, nincs psychologiai képe, nincs dogmája, mely ezer és ezer féle kifejezhetetlen, utolérhetetlen vágy s törekvés közt hullámzik, — azt Sokratestől kezdve Rousseauig, Voltairig és Schoppenhanerig nem álmodta senki, sőt a tisza-eszlári pertig is csak egy-két beteg agyban kóválygott, mint megrögzött idea.

Furcsa egy háboru ez! Harczolni kézzel-lábbal, haragos szemmel, rágalmazó nyelvvel, irgalmatlan kegyetlenséggel s elkeseredett szivósággal, s midőn harczfáradtan diadalra, vagy veszteségre gondolunk, midőn számláljuk halottainkat, s összehalmozzuk trophaeáinkat, egyszerre csak az a kérdés villan fől agyunkban: mit akarunk nyerni, hogy ily sokat koczkáztatunk? És erre a kérdésre ezer választ lehet adni, de egyse kielégitő.

Az antisemitata azzal biztatja magát, hogy ha győz, kiüzi a semitákat. S ha végig tekint a semiták táborán, ott látja nemcsak a zsidóvallásuakat, de a keresztyéneket is óriási számban, a kiket már antisemitikus hevében szintén zsidóknak néz.

Megforditva a semita azzal biztatja magát, hogy elnémitja az antisemitizmust, de azon veszi észre magát, hogy a kődbe markol, melyet akószámra el nem hordhat, s mely addig fojtogatni fogja tüdejét, mig a nap sugarai szét nem oszlatják.

Háboru tehát a lehetetlenért, a semmiért, az elérhetetlenért, az absurdumért!

S még hogyha háboru volna! De a két háborus fél csak szemközt áll, csak farkasszemet néz, s ha egyik a másikát a földhöz veri, az szépen fölkel s odébb megy ismét folytatni a meddő harczot. Körül-belül igy lehet ezt a furcsa állapotot elképzelni. Minden semita s antisemitának van egy semita s antiszemita-lajstroma. Az előbbibe jegyzi a saját semitáit s antisemitáit. Ha semita, akkor az a másik lajstrom a halálra kárhozandók neveit foglalja magába. S valahányszor napi munkáját bevégezte, s haza kerül kipihenni fáradalmait, a békés tüzbely nem az üdülés tanyája rá nézve, hanem a szóharcz szinhelye. Előveszi a lajstromot és fájó szivvel jegyzi be szomoru tapasztalatát: egy antisemitával több!

A Smüle Grünpach, azt hiszi, mert ő zsidó, tehát ex offo semita. Nem tudja, hogy ennek a szónak az idők jelenségei más értelmet adtak. Ez alatt nem lehet mást érteni, mint ellentétjét az antisemitának. S igy ha Barna Balint, a ki őseit Árpád apánkig származtatja, történetesen a zsidók mellett talál egy szót elejteni, legott ő is a semiták lajstromába kerül.

De Smüle Grünpach történetesen vitába keveredik Kükürüczblöser Kóbival az általa amannak eladott lóbór fölött. A vita elmérgesedik s annak hevében Kükürüczblöser Kóbi érzékeny oldaláról találja sérteni Smüle Grünpachot, mondván, hogy ő egy „smuczig charakter!“ Smüle Grünpach zsebre teszi a sértést, de haza menvén fájó szivvel jegyzi be az antisemiták lajstromába Kükürüczblöser nevét, mint a ki a mai naptól fogva ránézve antiszemita.

S ugy tesz Fehérvölgyi Péter bátyánk is Gyömöry Boldizsárral, a ki nem akarja a váltóját zsirálni. Elfordul tőle s nagyot sóhajtva véli, hogy már ez is zsidó lett, s bejegyzi a semiták lajstromába.

Ezek szerint tehát Kükürüczblöser Kóbi, a kinek őse a verestengerből menekült ki, egyszerre antiszemitává magasodik, ellenben Gyömöry Boldizsár, a ki egyenesen Árpád apánktól maradt a honyhazára, semitává sülyed.

Ebből pedig az sül ki, hogy ebben a veszekedett háboruban az ember utoljára maga sem tudja, hogy ő melyik táborba tartozik voltaképen, s kinek barátja, kinek ellensége. Itt antisemitának, ott meg semitának nézik.

Az egyik ember föltételezi a másikáról, hogy van olyan okos, hogy antisemita legyen, a másik meg, hogy van annyi esze, hogy semita maradjon.

S csak igen ritka ember részesül abban a szerencsében, hogy őt mint Istóczyt, Onódyt, meg Scharf Móriczot ismerje az ember a stylusáról.

Az ember önkénytelenül szolgáltatja magát az ellensége kezébe. Abban a szent meggyőződésben mégy Zsaroly ügyvédhez, hogy ő antisemita s rábizod a pörödet, s ime egyszerre csak elveszti a pert s kisül róla, hogy ő is csak semita, mint a többi zsidó.

Azután annyira bizol Smirkász doktor semitaságába, hogy rábizod a saját, édes dihpteritiszben szenvedő gyermekedet. Egyszerre azután a gyerek meghal s kisül rettentő bosszuságodra, hogy még Smirkász doktor is antiszemita.

Kezed ügyébe akad valami bolondos ujság, melyből azt olvasod egy zsidóról, hogy csalásért 3 évi börtönre itéltetett. Szentül azt hiszed, hogy az a lap antiszemita s legott praenumerálsz rá, de az a bolondos ujság egyszer csak azzal a szemtelen rágalommal mer kirukkolni a napvilágra, hogy a zsidó is csak ember s ime kisül, hogy az ebadta — semita, s már az előfizetési összeg erejéig meg is csalt.

Ha igy többször csalódtál emberismeretedben, akkor kezdesz óvatossá lenni. Megválogatod embereidet. S ha semita vagy, akkor a priori minden embert antiszemitának nézesz vallás s nemzetiségi különbség nélkül, viszont ha antisemita vagy, akkor még az édes apádról se hiszed, hogy nem semita, mig egy pár zsidónak meg nem rángatta az üstökét, vagy más effele eklatans példával nem igazolta magát.

Ez a harcz, a melyről beszélünk, nem folyik szakadatlanul. Az ellenfelek fegyverszünetet is kötnek. T. i. Smüle Grünpachnak ismét van eladó lóbóre és ismét meg akarja csalni Kükürüczblöser Kóbit, fegyverszünetet köt tehát, félreteszi a gyülölséget és ismét közeledik az antisemitának nézett Kükürüczblöserhez, s ismét megcsalja, csak azért is, hogy az neki ismét szemébe vágja a „smuczig charakter“-t, s ő ismét még erősebben meggyőződik arról, hogy de már a Kükürüczblöser csakugyan antiszemita.

Fehérvölgyi Péter bátyánk fegyverszünetet köt, s még egy kisérletet tesz Gyömöry Boldizsárral, hátha most nem lesz olyan semita hangulatban és zsirálni fogja a váltóját. De Gyömöry nem zsirálja s igy ő javithatatlan semita.

Elviszed ismét veszteni való pörödet Zsaroly prókátorhoz, hátha azóta megjavult s nem fogja elveszteni. De az a szerencsétlen ismét elveszti, s te a hajadat téped, hogy is tudtál hozzá menni, mikor már egyszer megbizonyosodtál róla, hogy antiszemita.

Avagy valaki azt hireszteli, hogy Smirkász doktor bejár az alispánhoz, meg a szolgabiróhoz recepteket irni, pedig arról tudod jól, hogy semita, amazok meg — de hát lehetnének-e szemedben mások, mint antiszemiták? . . .

Keserü érzet szoritja össze szivedet s váltig mondogatod:

— Bomlik a világ! Már az antisemiták is kezdenek semitákká lenni s a semiták is antiszemitákká.

De legkomikusabb ebben a harczban az a versengés, hogy ki melyik táborban levőnek tartassék.

Igy pl. X. szörnyen dühös tud lenni, ha őt valaki antisemitának tartja, pedig keresztyén.

Viszont Y. mindenáron antisemita akar lenni, pedig neki ex offó is semitának kell maradnia, mivel zsidó.

De X. szivében antisemita, valamint Y. meg semita lelkében, azért ha ők ketten összejönnek, s Y. azzal akar hizelkedni X-nek, hogy szidja a semitákat, s észreveszi, hogy X. haragosan fordul el tőle, akkor mind a kettő igy gondolkodik magában:

— Még se hittem volna, hogy ez az X. (vagy ez az Y.) olyan okos ember!

Mind a kettő azért tartja a másikát okosnak, mivel nem az, a mi ő.

A háboru folyamán történnek azután sajátságos situatiók. Összejő Fehér ur Fekete urral.

Fehér ur psycholog s leolvassa Fekete urról, hogy ő antisemita. Hogy is lehetne az semita, a kit Fekete urnak hivnak?

Azért hát sans géne föltárja előtte antisemitikus hadi terveit. Megmondja, mint véli ő a világot a semitáktól megtisztitani, mint tudná ő valamennyit visszakergetni Egyptomba, éppen Damiette-be, a hol azután valamennyi a kolera áldozatává lenne s belekerülne a Nilusba, a honnan azután ki nem gázolhatna többé, mert a Nilus nem verestenger. Fehér ur veszi észre, hogy ez értekezés alatt Fekete ur szörnyen izzad. Leoldja a nyakkendőjét, kigombolja a mellényét, sőt az ingét is, és szörnyen fúj magától. Azt hiszi, hogy ez mind az örömtől van. Egyszer csak véletlenül kiugrik Fekete ur mezetlen melléről az imádságos nyakravalójának a bojtja s ezt Fehér ur észreveszi. Egy pillanat alatt keresztül villámlik agyán a szörnyü való, s maga előtt látja nem Fekete urat, hanem Schwartzot, a zsidó Schwartzot, a semita Schwartzot, a ki előtt ép most tárta ki egész haditervét. Erőt vesz Fehér uron is az izzadás, fuj magától ő is s szemei felelmetesen pislognak az imádságos nyakravaló lityegő bojtjára.

Mig végre Fekete-Schwartz ur is belátja, hogy le van álczázva, s elkiáltja magát:

— Wei! gewalt!

Fehér ur meg ritualis gyilkosságot mormolva fogai között gyorsan elpárolog.

Annyi bizonyos, hogy ezek ketten többé soha se szoritanak egymásnak kezet.

Ime e furcsa háborunak halavány képe.

Igy vivódnak az emberek egymás közt, — s miért? A kétes eszméért, a homályos vágyért, az álomképért, a láthatatlan fantomért, melyet mindannyian megakarnak fogni.

Vér és köny folyik a háboruban.

Vérzik a semita szív a méltatlanságok fölött s vérzik az antisemita szív ugyancsak azok miatt. Sir a

semita s kesereg az antisemita. Tele van fohásszal, sóhajjal, vágygyal, szitokkal, átokkal a levegő.

S ezt a levegőt kell nekünk mindannyiunknak beszívni, s nem desinficiálhatjuk a józansággal, a müveltséggel, a felvilágosultsággal.

Az egyik fél ugy őrzi a maga hóbortját, mint a másik, s egyik meggyőződése épolyan noli me tangere mint a másiké.

Nincs annyi tudomány, igazság, ész a föld hátán, a melylyel semita s antisemita koponyát be lehetne világitani.

S ha — mert bogni kell a farkasokkal — egyik vagy másik tábornak hizelegsz anyagi, vagy szellemi, vagy letérdekeid miatt — s melyikünknek ne volnának letérdekei? — akkor a szemita halálos gyülölséggel gondol rád, s te antisemita vagy, antiszemita a lelked, a tested, a járásod, a nézésed, a cselekedeted, sőt még az elededel is; az antisemita pedig agyonsujt azzal a szerinte rettenetes gyalázattal, hogy zsidó vagy, zsidó a lelked, a tested, a járásod, a nézésed, a cselekedeted, sőt meg az elededel is. Derék semiták, dicső antisemiták! Egy forró kérésem van hozzátok! Hallgassatok meg az ég szerelmeért!

Látjátok én békeszerető, jámbor philiszter vagyok, a ki bár hajlandó egy csinos kis Solymosi Eszter vérét ontani, de csak bizonyos körülmények közt, s hajlandó a zsidókat is kiüzni, de csak bizonyos körülmények között. Iandó vagyok antisemitának lenni s hajlandó a semita-Hajságra! De csak bizonyos körülmények között! Szóval: hajlandó egyikkel is jó barátságban élni, másikkal se marakodni, s e szerint, mint a féle két kulacsos, bele nem pászolok se az egyik, se a masik kompaniájába. Ugyan kérlek csapjatok ki engem közületek, de ne ugy, hogy in specie a semiták az antisemiták közé, ezek meg a semiták közé kebelezzenek, hanem hogy innen is meg onnan is kikopjam s ne legyek én már jó se az antisemitára nézve semitának, se a semitára nézve antisemitának, egyszóval: hogy kivülrekedjem az egész mulatságból.

Ti csak marakodjatok, harapjatok, káromkodjatok, disputáljatok, jajveszékeljetek, siránkozzatok s becsmérreljetek egymast. En majd csak nézlek benneteket összetett kezekkel s nem segitek ütni se egyiknek se másiknak, ennek fejében pedig ne üssetek ti se engem.

Hiszen én nem bánom, ha Istóczyt zsidó királyá választjátok is meg (a mire ő bizonnyal aspirál), vagy ha Scharf József beáll tiszteletbeli Bary vizsgáló birónak, s miattam akár föl is támadhatna Solymosi Eszter, a miről beszélek, hogy nagy baj volna mindket táborra nézve, mert az antisemiták elvesztenék lábuk alol a talajt, a zsidók meg abba a jogos gyanúba esnének, hogy ők támasztották fel, a mi pedig bizvást istenellenes cselekedet volna (s fölteszem is róluk, hogy nem teszik meg!) Tegyetek hát mindent, a mi csak jól esik a kebleteknek; de engedjétek meg, hogy én lemondjak arról a dicsőségről antisemitának lenni s lemondjak arról a martyromságról semitának lenni, az-az hadd szabadjon nekem Platón ellenesen két lábu tollatlan állatnak maradnom, a mivel én se egyiknek, se másiknak se ártani se használni nem akarok.

Ez az én együgyü s igénytelen kérésem.

Mintha látnám, mint dugja össze fejét az antisemita-had, s haragos szemekkel méreget végig, mondván:

— Kutya semita! Tudtuk, hogy zsidó vagy, az is maradsz. Hasztalan akarsz alola kibujni!

A semiták meg néhány szörnyülködő „sma-iszroel“ közt mutogatnak rám ujjal, mondván:

— Látjátok azt a „gaj“-t! Zsidó, de azért rettenetes antiszemita.

Tessék! És erre mondja azután Istóczy hogy: „Ce'est la guerre! **Piripócsy.**

Felelős szerkesztő:
MÜLLER GYULA.
Kiadók és laptulajdonosok:
Nadasch, Muzsik és Partlics.

HIRDETÉSEK.

Ház és szőlő-eladás.

Hodsághon, a hol szolgabiróság is van, egy sarok-ház, fölötte szép helyen **f. é. jul. hó 28. és 29-én nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek eladatik.**

A házhely 450 □ öl, a rajta épitett lakház véges-végig **cserépfedéllel ellátva, 5 szobából, két konyhából, éléskamra-, fáskamra-,** s egy **nagy áruhelyiségből,** valamint kettős bejárattal biró **szép pinczéből** áll. Ugyancsak e házhelyen egy második épület is van, mely **pálinkafőzdéből 3 katlannal, kigyócsövel és hütőbárkákkal** áll, teljesen berendezve, azonfelül egy szép **ló-istálló, tehén-istálló, kocsiszin széna-szalma** s **fafélszer**; e telken kettős épitésjog van.

Közelebbi értesitést nyujt **Eckert Mihály** Hodsághon, **Eckert Ferencz** Szabadkán és **Eckert Pál** Zomborban.

☞ **A ház és szőlő** ugyancsak a föntnevezettek által szabad kézből is eladatik. 3—1

HIDERTMÉNY.

Báró Podmaniczky Ármin úr által ültetett több-féle 3—2

RÓZSA-BOKROK

eladattnak.

☞ Bővebb felvilágositás kapható: „Zarándok-utcza 108. szám.“

Hirdetés.

Két jó házból való izrael. vallásu algymnásiumi tanuló teljes ellátást kaphat helyben egy intelligens családnál havi 20 frtnyi dijért egyenként.

☞ Bővebb értesitést nyujt
A KIADÓHIVATAL.

☞ **Két jó házból való némi iskolázottsággal biró**

„TANONCZ“

rögtön felvétetik előnyös föltételek mellett Gergurov Dániel vaskereskedésében Zomborban. 3—3

Neumann V. és Fia

első budapesti gép-papir-lemez gyár
(alapitva 1866-ban) 10—7
Budapesten, népszinház-utcza 46.
ajánlja gép-papir-lemezeit mindenfele vastagságban, **könyvkötők, doboz- és börönd-gyárosoknak** stb. kitünő minőségben, igen jutányos árakon Továbbá

tüzmentes kő-pép-födélt

lemezekben és hengerben általánosan igen jónak elismerve. Tetozések jutányos árakon elvállaltatnak.

HÁZ-ELADÁS.

Pekanovits Imre elutazása alkalmából két házát, nevezetesen a dobutczában 239. sz. a. másikat a sertéspiaczon 568. sz. a. eladja.

Venni szándékozók forduljanak bővebb értesités végett **Pekanovits András** úrhoz Zomborban.

☞ **Megjegyeztetik, hogy a házak igen jó karban vannak.** ☜ 6—4

KRONDORFI

Savanyu-Kút

„STEFANIA

Koronaherczegnő forrás.“

Trieszt 1882
arany érem.

szénsavdús természetes égv. asztali viz;
hathatósnak bizonyult a légzési szervek és gyomor bántalmainál. 15—14

Kutvállalat KAHL és TÁRSA Krondorfban
Carlsbad mellett.
Főraktár Zomborban: **FALCIONE GUSZTÁV** urnál.

Harkányi gyógyfürdő

Harkányi gyógyfürdő

Harkányi gyógyfürdő

12—8
Magyarország, Baranyavármegyében,
fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.

Ezen 50° R. természetes meleg ártezi kénforrás nemcsak az ország első gyógyintézeteihez tartozik, hanem a külföld hasonló gyógyintezeteit m i n d e n b e n f e l ü l m u l j a. Vegyalkatreszeit illetoleg **Dr. Than Károly** vegytanár által teljesitett elemzés szerint kénes hévviz, mely iblanyt, büzenyt és mindeddig ismeretlen szenéleg-kénegyözt tartalmaz.

Kitünő gyógyitási hatással bir **csuzos, köszvény, görvély, idült börkiütegekre, aranyér, nőbántalmakra, fogamzási hiányok, fehérfolyás, sebzések, daganatok** és higanyos gyógyszerek által okozott **mérgezésekre,** továbbá **máj-, lép,** általán **mirigy-daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok** és **ivarszervi bántalmak ellen.**

A fürdőigazgatóság sok évi tapasztalat alapján kijelentheti, hogy ezen csodaszerü gyógyforrásnál ezerek és ezerek a legmakacsabb és legnehezebb betegségekben is egészségüket és épségüket visszanyerték, a miért is a legnagyobb elismerest érdemli. E fürdő a maga nemében egyedüli, minden más akár belföldi, akár külföldi hasongyógyforrást gyógyhatás tekintetében felülmul; a mit különben az évről évre szaporodó vendegek száma is bizonyit.

Az utazásra ajánlható: budapest-pécsi vasut vagy Déli vasut budapest-kanizsa-barcsi vonala, állomás: **Pécs,** alföldi vasut Eszéken át Villányig, mohács-pécsi vasut, állomás: **Villány.**

Posta- és távirda-állomás.

Harkányi gyógyfürdő

Bővebb tudositast a legnagyobb készséggel **Dr. HELLER JÓZSEF** rendes fürdőorvos nyujt.

Harkány, 1883. junius 1-én.

A fürdő-igazgatóság.

Harkányi gyógyfürdő

Eredeti „Hollingsworth“ és „Tiger“ szénagereblyék,
vető-gépek és „BAKER“ rosták,
legujabb szerkezetü szabadalmazott könnyü háromvasu ekék, 3—3
ugyszintén minden más legjobb szerkezetü **gazdasági gépek**
jótállás mellett a legolcsóbban kaphatók

GRAEPEL BUDAPEST.

GRAEPEL HUGÓ

MARSHALL SONS & C° L^TD főügynökénél

GRAEPEL BUDAPEST.

BUDAPESTEN, VI. ker., gyár-utcza 58. szám, bárány-utcza (16. szám) sarkán.

Részletes képes árjegyzékek (Marshall Sons & Co-féle gőzmozgonyok és cséplőgépekről is) kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Nadasch, Muzsik és Partlicsnál Zomborban.